

**Konkurs Wiedzy o Społeczeństwie
dla gimnazjalistów województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2017/2018**

Etap wojewódzki

Drogi Uczniu!

Gratulujemy osiągniętych wyników w etapie rejonowym.

Przed przystąpieniem do rozwiązywania testu prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. **Wpisz i zakoduj swój kod na karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych, a także wpisz swój kod na karcie odpowiedzi do zadań otwartych** zgodnie z poleceniem komisji konkursowej.
2. Masz do rozwiązania 45 zadań, w tym:
 - a. zadania 1-35 to **zadania zamknięte** gdzie podane są 4 odpowiedzi, z których tylko **jedna jest poprawna**; za każde poprawnie rozwiązane zadanie z tej grupy otrzymasz 1 punkt; odpowiedzi na te zadania udzielaj na **karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych**; jeżeli się pomylisz, błędne oznaczenie otocz kółkiem i zaznacz nową poprawną odpowiedź; jeśli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna odpowiedź nie będzie uznana,
 - b. zadania 36-45 to **zadania otwarte**; punktacja za każde z tych zadań podana jest przy numerze zadania; odpowiedzi na te zadania udzielaj na **karcie odpowiedzi do zadań otwartych**.
3. Za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie **64 punkty**.
4. Odpowiedzi udzielaj czarnym długopisem; na kartach odpowiedzi nie używaj ołówka, gumki ani korektora.
5. Uważnie czytaj wszystkie polecenia.
6. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.
7. Czas rozwiązywania zadań: **120 minut**.

Powodzenia!

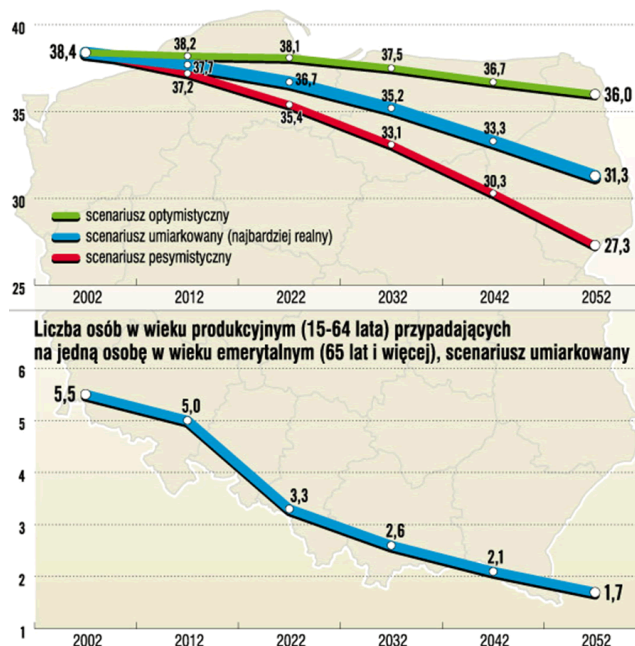
Zad. 1 (1 pkt.)

Jest to historycznie ukształtowana forma życia zbiorowego ludzi, połączonych przez wspólne terytorium, instytucje, formy działania i wartości kulturowe. Cechą charakterystyczną jest też poczucie odrębności w stosunku do innych zbiorowości.

Prawidłowe pojęcie opisane w tekście to:

- a. społeczność,
- b. społeczeństwo,
- c. grupa społeczna,
- d. grupa odniesienia.

Rysunek do zadań 2 i 3

Zad. 2 (1 pkt.)

Zaznacz, który typ struktury przedstawiają wskaźniki na rysunku.

- a. struktura warstwowa,
- b. struktura klasowa
- c. struktura demograficzna,
- d. struktura zawodowa.

Zad. 3 (1 pkt.)

Z powyższego rysunku można wywnioskować, że (wskaż zdanie fałszywe):

- a. spada liczba urodzeń,
- b. polskie społeczeństwo starzeje się,
- c. w kolejnych latach maleje liczba osób w wieku produkcyjnym w stosunku do osób w wieku emerytalnym,
- d. maleje liczba emerytów.

Zad. 4 (1 pkt.)

Wskaż prawidłowe dokończenie.

Wspólne pochodzenie, organizacja polityczna, integracja gospodarcza, wspólna kultura i terytorium to:

- a. czynniki państwowotwórcze,
- b. czynniki heterogeniczne,
- c. czynniki demograficzne,
- d. żadne z powyższych.

Zad. 5 (1 pkt.)

Uzupełnij zdanie.

Na obszarze województwa opolskiego funkcjonuje największa mniejszość narodowa:

- a. śląska,
- b. niemiecka,
- c. ukraińska,
- d. karaimska.

Zad. 6 (1 pkt.)

Wskaż, którego pojęcia dotyczy tekst.

Jest to dobrowolne, samorządne, trwale zrzeszenie o celach niezarobkowych, które samodzielnie określa swoje cele i opiera swoją działalność na pracy społecznej swoich członków.

- a. fundacja,
- b. stowarzyszenie,
- c. związek zawodowy,
- d. partia polityczna.

Zad. 7 (1 pkt.)

Forma rządów, w której najwyższą władzę sprawują organy wyłaniane w wyborach na określony czas – kadencję. Wyróżniamy różne typy takich państw np. arystokratyczne, czy demokratyczne.

Powyższy opis dotyczy:

- a. monarchii parlamentarnej,
- b. republiki,
- c. anarchii,
- d. monarchii konstytucyjnej.

Zad. 8 (1 pkt.)

Organizacja ta posiada następujące przywileje:

- możliwość otrzymywania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, które wybierają organizację, której chcą przekazać te środki za pomocą odpowiedniego wpisu w deklaracji PIT;
- zwolnienie od podatków: dochodowego od osób prawnych, od nieruchomości, od czynności cywilnoprawnych; oraz zwolnienie od opłat skarbowych i sądowych
- prawo do nieodpłatnego informowania o ich działalności przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji.

Wskaż organizacje, której dotyczy powyższy opis.

- a. Związki zawodowe,
- b. Organizacje Pożytku Publicznego,
- c. Partie polityczne,
- d. Wszystkie stowarzyszenia i fundacje.

Zad. 9 (1 pkt.)

Głoscielem teorii mówiącej o powstaniu państwa w wyniku podboju i przemocy był:

- a. Arystoteles,
- b. Św. Tomasz,
- c. Ludwik Gumpłowicz,
- d. John Locke.

Zad. 10 (1 pkt.)

<http://www.newsweek.pl>

Powód wyróżnienia państw na mapie to: .

- a. przynależność do Unii Europejskiej,
- b. przynależność do Strefy EURO,
- c. są to monarchie,
- d. posiadają dwuizbowe parlamenty.

Zdjęcie do zadań 11, 12, 13

wiadomosci.wp.pl

Zad. 11 (1 pkt.)

Zdjęcie zrobione zostało podczas podpisania traktatu:

- a. o Unii Europejskiej,
- b. akcesyjnego Polski do UE,
- c. akcesyjnego Polski do NATO,
- d. akcesyjnego Polski do Rady Europy.

Zad. 12 (1 pkt.)

Wydarzenie, które sfotografowano miało miejsce:

- a. w czasie prezydentury (I kadencja) Aleksandra Kwaśniewskiego,
- b. w czasie prezydentury (II kadencja) Aleksandra Kwaśniewskiego,
- c. w czasie prezydentury Lecha Kaczyńskiego,
- d. w czasie prezydentury Lech Wałęsy.

Zad. 13 (1 pkt.)

Osoby przedstawione na zdjęciu to

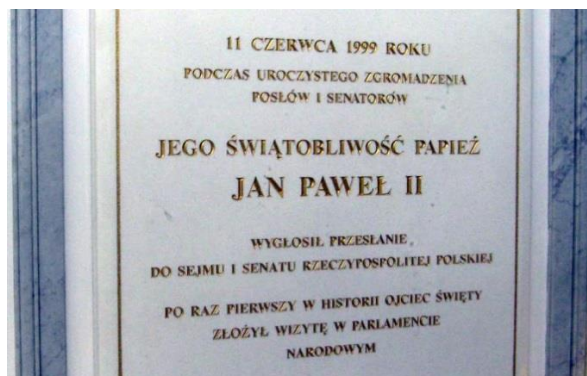
- a. Leszek Miler i Włodzimierz Cimoszewicz,
- b. Włodzimierz Cimoszewicz i Leszek Balcerowicz,
- c. Leszek Balcerowicz i Jerzy Buzek,
- d. Jerzy Buzek i Leszek Miler.

Zad. 14 (1 pkt.)

Mandat posła może być łączony ze stanowiskiem:

- a. Rzecznika Praw Obywatelskich,
- b. ministra,
- c. żołnierza lub policjanta w służbie czynnej,
- d. sędziego lub prokuratora.

Zad. 15 (1 pkt.)

<http://www.zsizr5.bialystok.pl>

Zaznacz, która z odpowiedzi nie jest kompetencją Zgromadzenia Narodowego:

- a. wysłuchanie Orędzia Prezydenta RP,
- b. postawienie Prezydenta RP w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu,
- c. odebranie przysięgi Prezydenta RP,
- d. wysłuchanie orędzi gości nadzwyczajnych. (np. papieża, monarchów, prezydentów)

Zad. 16 (1 pkt.)

GŁOSOWANIE NR 137	
GŁOSOWAŁO	451
W. USTAWOWA 2/3	307
ZA	377
PRZECIW	54
WSTRZYMAŁO SIĘ	20

<http://www.gk24.pl>

Zdjęcie przedstawia wynik jednego z głosowań w Sejmie. Nie mogło to być głosowanie:

- a. w celu wyrażenia zgody na ratyfikację umowy międzynarodowej,
- b. w celu uchwalenia ustawy o zmianie Konstytucji RP,
- c. w celu pociągnięcia do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu członka Rady Ministrów,
- d. w celu skrócenia kadencji Sejmu RP.

Zad. 17 (1 pkt.)

Proces legislacyjny to:

- a. proces uchwalania ustawy,
- b. proces publikowania aktów prawnych,
- c. proces ratyfikacji umowy międzynarodowej,
- d. proces ogłaszania dekretów.

Zad. 18 (1 pkt.)

W podziale mandatów do Sejmu uczestniczą komitety wyborze partii, które w skali kraju uzyskały co najmniej:

- a. 3% głosów,
- b. 5% głosów,
- c. 8% głosów,
- d. 9% głosów.

Zad. 19 (1 pkt.)

Wskaż fałszywe stwierdzenie.

- a. posłowie pełnią swoją funkcję z woli całego narodu,
- b. posłów nie można odwołać, ani pozbawić ich mandatu,
- c. posłów obowiązują instrukcje poselskie,
- d. posłowie objęci są immunitetem parlamentarnym.

Zad. 20 (1 pkt.)

Minister ponosi odpowiedzialność:

- a. tylko konstytucyjną,
- b. tylko polityczną,
- c. polityczną i konstytucyjną,
- d. nie ponosi żadnej z powyższych odpowiedzialności.

Zad. 21 (1 pkt.)

Gdy trzykrotnie nie powiedzie się próba powołania nowego rządu (procedura 3 kroków) to:

- a. Prezydent RP desygnuje kolejnego premiera,
- b. Prezydent RP skraca kadencję Sejmu i ogłasza nowe wybory,
- c. Sejm podejmuje uchwałę o samorozwiązaniu,
- d. Prezydent podaje się do dymisji.

Zad. 22 (1 pkt.)

Wskaż, które zdanie jest prawdziwe.

- a. Sejm może skrócić swoją kadencję uchwałą podjętą większością co najmniej 3/5 głosów ustawowej liczby posłów,
- b. Prezydent po zasięgnięciu opinii Marszałka Sejmu i marszałka Senatu może w przypadkach określonych w Konstytucji zarządzić rozwiązanie Sejmu,
- c. Jeśli w ciągu 4 miesięcy od dnia przedłożenia Sejmowi projektu ustawy budżetowej nie zostanie ona przedstawiona Prezydentowi RP do podpisu, Prezydent RP może w ciągu 14 dni zarządzić rozwiązanie Sejmu,
- d. Żadne z powyższych zdań nie jest prawdziwe.

Zad. 23 (1 pkt.)

Wskaż, która z wymienionych organizacji nie ma swego logo na rysunku powyżej.

- a. Światowa Organizacja Zdrowia,
- b. Międzynarodowa Organizacja Pracy,
- c. Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa,
- d. Międzynarodowy Fundusz Rozwoju Rolnictwa.

Zad. 24 (1 pkt.)

Wskaż, jak określa się minimalną liczbę członków zgromadzenia (parlamentu), niezbędną do prowadzenia obrad lub podjęcia wiążących decyzji.

- a. kontrasygnata,
- b. kworum,
- c. absolutorium,
- d. prerogatywa.

Zad. 25 (1 pkt.)

Samorząd terytorialny wg PWN jest to rodzaj samorządu obejmującego wszystkie osoby (obywateli), które mieszkają na terenie określonej jednostki podstawowego podziału terytorialnego.

www.encyklopedia.pwn.pl

Wskaż, która konstytucyjna zasada nie pasuje do funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce:

- a. zasada decentralizacji,
- b. zasada pomocniczości,
- c. zasada suwerenności narodu,
- d. zasada republikańskiej formy państwa.

Zad. 26 (1 pkt.)

Samorządowym organem stanowiąco-kontrolnym jest:

- a. starosta,
- b. burmistrz,
- c. rada gminy,
- d. wojewoda.

Zad. 27 (1 pkt.)

Do typowych zadań zleconych realizowanych przez gminę nie zalicza się:

- a. ewidencja ludności,
- b. wydawanie dowodów osobistych,
- c. przeprowadzanie wyborów i referendów,
- d. utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej.

Zad. 28 (1 pkt.)

Do zadań samorządu gminy należy:

- a. wydawanie praw jazdy,
- b. prowadzenie szkół ponadgimnazjalnych,
- c. prowadzenie ośrodków doskonalenia nauczycieli,
- d. zaopatrzenie w wodę, prąd i gaz.

Mapa do zadań 29 i 30

Zad. 29 (1 pkt.)

Województwo wielkopolskie nie graniczy z województwem:

- a. lubuskim,
- b. opolskim,
- c. śląskim,
- d. łódzkim.

Zad. 30 (1 pkt.)

Określ, które z województw graniczy wyłącznie z jednym państwem:

- a. lubelskie,
- b. podkarpackie,
- c. małopolskie,
- d. dolnośląskie.

Rysunki do zadań 31 i 32

Zad. 31 (1 pkt.)

Rysunki przedstawiają awersy banknotów i monet EURO (centy). Wskaż zdanie fałszywe.

- a. awers i rewers monet są jednakowe we wszystkich państwach,
- b. waluta Euro obowiązuje w 17 państwach UE,
- c. waluta Euro obowiązuje (za zgodą UE) w 4 państwach, które nie należą do UE,
- d. walutę Euro przyjęły bez zgody UE Kosowo i Czarnogóra.

Zad. 32 (1 pkt.)

Rewers każdego banknotu Euro przedstawia m.in.:

- a. znane budowle sakralne,
- b. mosty,
- c. znanych polityków,
- d. fragmenty architektury wnętrz.

Zad. 33 (1 pkt.)

Wskaż prawidłowy porządek chronologiczny pełnienia funkcji wskazanych poniżej Premierów Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1. Donald Tusk,
- 2. Tadeusz Mazowiecki,
- 3. Hanna Suchocka,
- 4. Jarosław Kaczyński.

- a. 1, 2, 3, 4,
- b. 2, 4, 1, 3,
- c. 3, 2, 4, 1,
- d. 2, 3, 4, 1.

Zad. 34 (1 pkt.)

Rzymska zasada „Dura lex sed lex” oznacza:

- a. nieznajomość prawa szkodzi,
- b. umów należy dotrzymywać,
- c. nie ma przestępstwa bez ustawy,
- d. twarde prawo, ale prawo.

Zad. 35 (1 pkt.)

Rozstrzygnij, które zdania są prawdziwe, a które fałszywe.

1. Prokuratorzy i sędziowie mogą być posłami lub senatorami w Polsce.
2. Żołnierze i policjanci w służbie czynnej mogą być posłami i senatorami w Polsce.
3. W Polsce można łączyć mandat posła i ministra.

- a. 1P, 2P, 3F,
- b. 1F, 2P, 3P
- c. 1F, 2F, 3P
- d. 1P, 2F, 3P.

ZADANIA OTWARTE

Zad. 36 (2 pkt)

Konstytucja RP

Art. 155.

1. W razie niepowołania Rady Ministrów w trybie art. 154 ust. 3 Prezydent Rzeczypospolitej w ciągu 14 dni powołuje Prezesa Rady Ministrów i na jego wniosek pozostałych członków Rady Ministrów oraz odbiera od nich przysięgę. Sejm w ciągu 14 dni od dnia powołania Rady Ministrów przez Prezydenta Rzeczypospolitej udziela jej wotum zaufania większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.
2. W razie nieudzielenia Radzie Ministrów wotum zaufania w trybie określonym w ust. 1, Prezydent Rzeczypospolitej: **A i B**

Wpisz, działania jakie musi podjąć Prezydent RP w sytuacji opisanej w Art. 155.

Zad. 37 (6 pkt)

Rozstrzygnij, czyja to kompetencja.

Uzupełnij tabelę wpisując na karcie odpowiednie odpowiedzi wybierając spośród dostępnych organów: Prezydent RP, Sejm, Rada Ministrów,

	Kompetencja	Organ
1	Uchwala projekt budżetu państwa.	
2	Ratyfikuje umowy międzynarodowe.	
3	Wybiera rzecznika Praw Obywatelskich.	
4	Ogłasza referendum (za zgodą Senatu).	
5	Chroni interesy Skarbu Państwa.	
6	Decyduje w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej o stanie wojny i zawarciu pokoju.	

Zad. 38 (3 pkt)

Konstytucja RP

Art. 120.

Sejm uchwala ustawy zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów, chyba że Konstytucja przewiduje inną większość.

Uzupełnij tabelę dobierając odpowiedzi spośród wymienionych (uwaga: nie wszystkie propozycje zostaną wykorzystane w tabeli).

zwykła (1), kwalifikowana (2), bezwzględna (3), konstytucyjna (4),
uchwalenie ustawy (I), ponowne przegłosowanie ustawy przez Sejm po wcześniejszym „vecie”
Prezydenta RP(II), uchwalenie odrzucenia poprawek Senatu (III), ratyfikacja umowy
międzynarodowej (IV),

Większość (l.arabskie)	Okoliczności (l.rzymskie)

Zad. 39 (1 pkt)

<https://www.punchbowl.com>

Nazwij (nie opisuj) proces związany z wychowaniem i edukacją na poziomie domu rodzinnego przedstawiony na powyższej fotografii.

.....

Zad. 40 (2 pkt)

Wskaż poprawną kolejność wydarzeń wpisując od 1 (pierwsze w kolejności wydarzenie) do 4 (ostatnie wydarzenie)

Wejście Polski do Strefy Schengen	
Wejście Polski do Rady Europy	
Wprowadzenie do obiegu waluty Euro (monety i banknoty)	
Wejście Polski do NATO	

Zad. 41 (2 pkt)

Nazwij i wyjaśnij proces zilustrowany na rysunku.

www.theregister.com

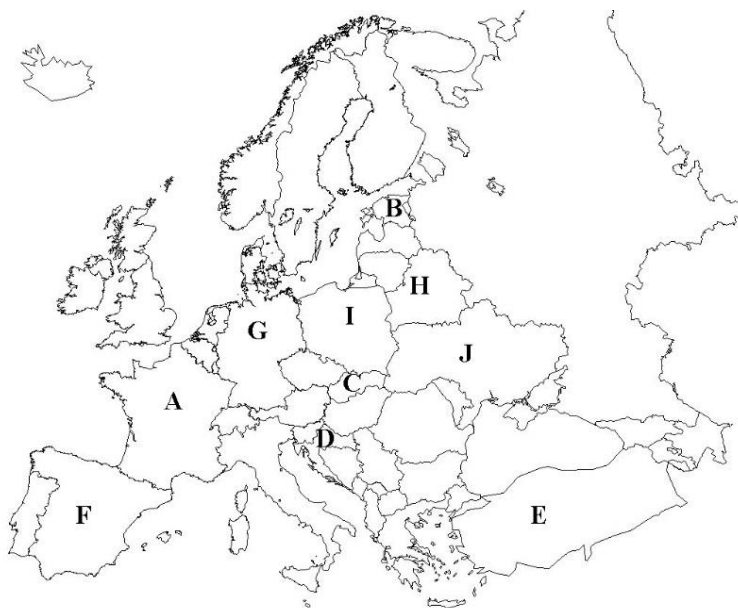
Proces (nazwa):

Wyjaśnienie:

.....

Zad. 42 (6 pkt)

Przy pomocy załączonej mapy określ, o którym państwie jest mowa w poleceniach zadania. W odpowiedzi wpisz tylko ciąg liter (np. D, C, A...). Nie wszystkie litery w odpowiedzi powinny być wykorzystane.

Mapa Europy w XX i XXI wieku

1. Państwo, w którym obowiązuje system półprezydencki, jedno z państw założycieli pierwszych wspólnot europejskich.
2. Państwo to w 1991 roku ogłasza niepodległość, weszło do UE w 2004 roku, a w 2011 przyjęło walutę €
3. Państwo to powstało w 1993 roku w wyniku podziału innego państwa.
4. Ostatnie państwo przyjęte do Unii Europejskiej.
5. Państwo od 1952 roku jest członkiem NATO, a od 2005 zaczęło negocjacje akcesyjne z Unią Europejską. Poważnym problemem w negocjacjach jest konflikt terytorialny z innym państwem UE.
6. W tym państwie w 2017 roku doszło do próby secesji ważnego terytorium w wyniku zorganizowanego referendum (plebiscyt).

1	2	3	4	5	6

Zad. 43 (1 pkt)

Wyjaśnij znaczenie procesu przedstawionego na rysunku.

Longin Komolowski, ur. 5 I 1948 w Czaplinku. Absolwent Politechniki Szczecińskiej, Wydz. Budowy Maszyn i Okrętów (1974). 1961-2002 ślusarz, zaopatrzeniowiec, kierownik Wydz. Kontroli Jakości w Stoczni Szczecińskiej im. Adolfa Warskiego. 17-22 XII 1970 i 22-25 I 1971 uczestnik strajków okupacyjnych w Stoczni. 1977-1980 w **PZPR**. 18-30 VIII 1980 uczestnik strajku w Stoczni; od IX 1980 w „S”; od VII 1981 członek grupy roboczej (m.in. z Jackiem Merkelem) opracowującej projekty ustaw o samorządzie załogi i przedsiębiorstwie państwowym, powołanej przez pozastatutową strukturę: Sieć Organizacji Zakładowych **NSZZ** „Solidarność” wiodących zakładów pracy. 13-15 XII 1981 uczestnik strajku okupacyjnego w Stoczni. (...) Współorganizator pomocy rodzinom internowanych i uwięzionych. (...) 1982-1988 wielokrotnie zatrzymywany na 48 godz., poddawany rewizjom, przesłuchiwany. (...)

Źródło: Internetowa Encyklopedia Solidarności

PZPR -

NSZZ -

AWS -

PiS -

Drugie "pierwsze" języki w Europie

The map illustrates the geographical spread of various languages across Europe. Languages labeled include: Angielski (English), Rosyjski (Russian), Białoruski (Belarusian), Tatarski (Tatar), Kurdyski (Kurdish), Węgierski (Hungarian), Turcki (Turkish), Słowacki (Slovak), Francuski (French), Kataloński (Catalan), Mirandyski (Mirandese), Galicki (Gaelic), i wiele innych. Liczby 1 i 2 są umieszczone nad Wielką Brytanią oraz nad Niemcami/Polską.

15